

05. → 09.
SEPTEMBER

BRENNENDE MINNER

Filmstudieark

Fakta om filmen

Lengde: 1 t 20 m

Regi: Ellen-Astri Lundby

Med: Johannes Røde, Jaber Tabbal, Hilde Kopstad, Noor Tabbal m.fl.

År: 2018

Nasjonalitet: Norsk

Språk: Norsk og samisk tale, norsk tekst

Distributør: Ellen Lundby Film & Media

Aldersgrense: 6 +, anbefalt 8+

Visninger:

Torsdag 6. september kl. 11.30, Aurora Fokus kino, sal 2

Fredag 7. september kl. 11.30, Aurora Fokus kino, sal 1

Søndag 9. september kl. 14.00, Aurora Fokus kino, sal 3

Filmstudieark

Klassetrinn: 4.-7. trinn

Fag: Samfunnsfag, norsk,

Relevante tema:

Krig, historie, oppvekst/familie, kulturmøter/-konflikter, generasjonsmøter, Syria, Sudan, Finnmark, Nord-Troms, andre verdenskrig.

Klassearbeid før filmen:

Lese omtale og se trailer:

<http://www.tiffjunior.no/2018/filmer/brennende-minner>

Hilde Kopstad (1939) og Noor Tabbal (2009) er med i en av de fem historiene som presenteres i *Brennende minner*, de kommer sammen med regissør og produsent Ellen-Astri Lundby for å holde innledning og svare på spørsmål fra salen. Kanskje dere allerede på forhånd kan tenke ut noen spørsmål og øve dere på å stille dem foran andre?

Handling:

I denne dokumentarfilmen møter vi 6 tidsvitner som forteller sine historier fra Finnmark og Nord Troms under andre verdenskrig, og hvordan deres familier ble rammet av krigshandlingene i landsdelen. Samtidig møter de barn som bor her i dag, flere av dem med rystende krigsopplevelser i bagasjen. Filmen forbinder vår egen krigshistorie med verden i dag, og viser hvordan krigshandlinger påvirker barn og unge særlig, både i 1944 og nå, selv om de voksne prøver å skjerme dem for det som skjer.

Historie:

1. Finn ut den generelle historien til Norge under andre verdenskrig. Når startet den? Hvem kriget mot hvem i Norge? Når sluttet krigen? Og når ble brenningen av Finnmark og Nord Troms iverksatt?
2. Finnmark og Nord Troms ble brent under andre verdenskrig. Av hvem? Og hvorfor tror dere at de gjorde det?
3. Finn frem et kart over Finnmark og Nord Troms. Prøv om du kan vise hvor store deler av fylkene som brant.
4. Vis også på kartet hvor de som bodde der det brant måtte flykte.
5. Finn ut hvor mange som måtte flykte fra Finnmark og Nord-Troms.

Å flykte

I en del av filmen snakker man om hvor mye man fikk med seg når man flyktet. Hva ville du ha pakket med deg om din familie måtte flykte på kort varsel? Tegne, skrive eller ta bilde av det du ville ha hatt med i din koffert.

Fremfør for de andre i klassen hvorfor du har pakket akkurat dette. Er det noen av dere som har mye av det samme? Er det mye forskjellige i koffertene?

Norsk

Gå på skolebiblioteket eller hovedbiblioteket og se om du finner bøkene til Grete Haagenrud om Sofie og Katrine. Les en eller alle fem – enten selv eller i klassen.

Kjenner du noen som har måttet flytte til et nytt sted? Kan du snakke med dem om hvordan det var å komme på et sted hvor de ikke kjente noen?

Skriv eller fremfør en tekst hvor du forteller om hvordan du ville ha hatt det om du måtte flykte til et fremmed sted.

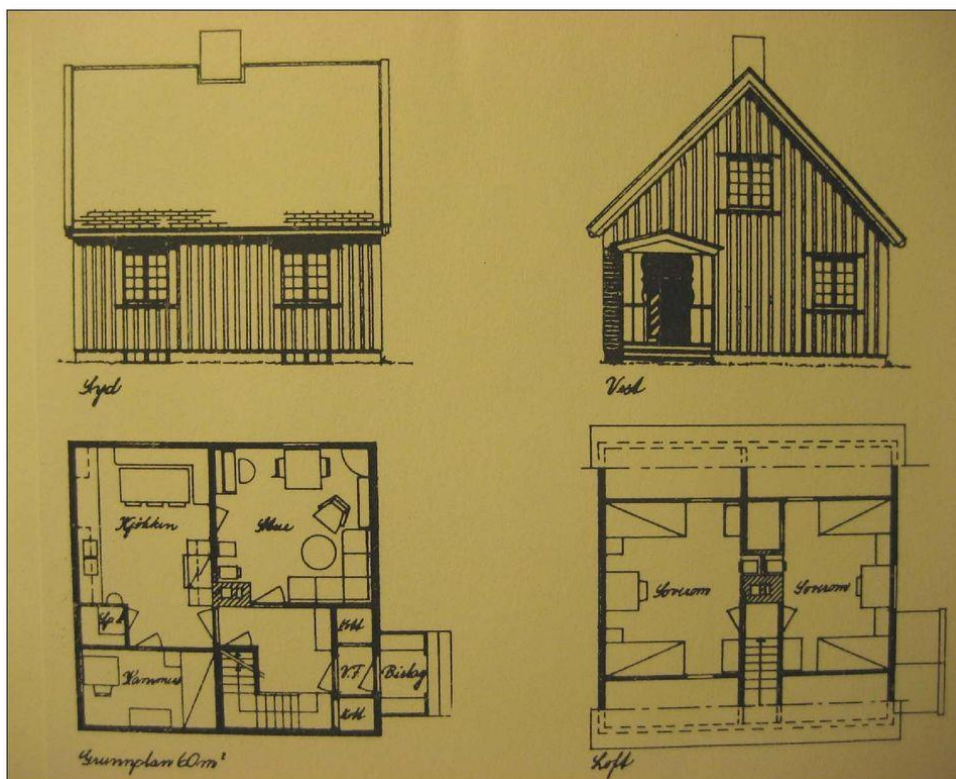
Arkitektur

Mer enn 10 000 bygninger ble brent i 1944. I og med at store deler av Finnmark brant måtte det også gjenbygges etter krigen, også byene. Hvordan planlegger man en helt ny by? Hva slags hus og funksjoner må og kan være med? Snakk om dette, tegn eller bruk arkitektpapp, Lego eller annet materiale for å lage deres egne byer. Jobb i grupper eller alene. Fremfør etterpå hva dere har tenkt om plasseringen av bygg og funksjoner. (Tips: tenk på hvorfor er byene slik de er? Hvordan burde de vært? Hvor er bygninger plassert? Hvorfor? Hvordan er størrelsen på gater og byrom utformet? Hva trenger en by? Boliger, handel, sykehus, gater, plasser, torg og så videre.)

Som et resultat av at mange flyttet hjem til Finnmark og mange hus måtte bygges opp fort ble det fra statens side kommet med anbefalinger om hvordan husene skulle se ut. Dette har seinere blitt kalt gjenreisningsarkitektur. Se på bildet som eksempel:

Premiehus C 61 (gjenreisningshus)

Av arkitektene Gunnar Bjerke og Anne Margrethe Haug. Grunnflate 60 kvm.

Om du skulle tegne ditt eget hus, hvordan ville det se ut?

Norge og verden

Vi møter søstrene Halima og Samah Ismael i filmen. Familien deres kom opprinnelig fra Sudan, men måtte flykte til Libya. Derfra kom de til Norge via Tunisia, etter at det brøt ut krig i Libya. Se på kart: Hvor ligger Sudan? Hvor er Libya? Undersøk nærmere om du kan finne ut noe om konfliktene i henholdsvis Sudan og Libya.

Familien kom til Norge som kvoteflyktninger. Finn ut hva kvoteflyktninger er for noe. Hva er FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR)? Hvor mange kvoteflyktninger kom til Norge i 2017? (Tips: Et annet ord som brukes er overføringsflyktninger.) Hvor flykter disse menneskene fra og hvorfor flykter de? Hvordan blir de tatt imot i Norge? Johs Røde beskriver i filmen hvordan han hadde det på den nye skolen sin – diskuter hvorfor han ble tatt imot slik han forteller om.

Hva er likt mellom å være flyktning i eget land, slik som de eldre i filmen var, og flyktning fra et annet land? Hva er forskjellene?

Det samiske

I filmen hører vi også historien som en samisk familie som måtte flykte. Se på kart og finn ut hvor de samiske familiene flyktet. Tror du det var lettere eller vanskeligere for de samiske reindriftsfamiliene å flykte fra tyskerne? Hva skjedde med reinflokken deres? Hvordan tror du det var for familiene å se på dette?

Undersøk nærmere om du kan finne noe mer ut av hvilken rolle reinflokken har i en reindriftsfamilie.

Har vi noen reindriftsfamilier i Tromsø kommune? Hvor holder de evt flokkene sine?

Samene er et urfolk. Hva menes med dette? Hvilke andre urfolk finnes på jorda i dag?

Relevante kompetansemål etter 4. årssteget ifølge læreplanen:

Samfunnsfag / Utforskaren

- formulere spørsmål om samfunnsfaglege tema, reflektere og delta i fagsamtalar om dei
- finne og presentere informasjon om samfunnsfaglege tema frå tilrettelagde kjelder, også digitale, og vurdere om informasjonen er nyttig og påliteleg
- bruke metodar for oppteljing og klassifisering i enkle samfunnsfaglege undersøkingar og presentere enkle uttrykk for mengd og storleik i diagram og tabellar
- skrive enkle tekstar om samfunnsfaglege tema og bruke grunnleggjande fagomgrep
- skape og illustrere forteljingar om menneske som lever under ulike vilkår, og samanlikne levekår
- gje døme på korleis menneske meiner ulikt, at møte mellom ulike menneske kan vere både gjevande og konfliktfylte, og samtale om empati og menneskeverd

Samfunnsfag / Historie

- bruke omgrepa fortid, notid og framtid om seg sjølv og familien sin
- beskrive sentrale trekk ved samisk kultur og levemåte fram til kristninga av samane

Samfunnsfag / Geografi

- plassere heimstaden, heimkommunen og heimfylket på kart
- setje namn på og plassere landa i Norden, verdshava og verdsdelane og finne geografiske nemningar på kart
- samanlikne liv og virke i Noreg og i nokre andre land

Norsk – både muntlig og skriftlig kommunikasjon og innenfor Språk, litteratur og kultur.

Filosofi og etikk

- samtale om respekt og toleranse og motvirke mobbing i praksis
- bruke FNs barnekonvensjon for å forstå barns rettigheter og likeverd og kunne finne eksempler i mediene og ved bruk av Internett

Relevante kompetansemål etter 7. årssteget ifølge læreplanen:

Filosofi og etikk

- forklare viktige deler av FNs verdenserklæring om menneskerettigheter og samtale om betydningen av dem

Samfunnsfag/ geografi:

- bruke atlas, hente ut informasjon frå papirbaserte temakart og digitale karttjenester og plassere nabokommunane, fylka i Noreg
- forklare samanhengar mellom naturressursar, næringar, busetnad og levevis
- samanlikne likskapar og skilnader mellom land i Europa og land i andre verdsdelar
- registrere flyktningstraumar, forklare kvifor somme rømmer frå heimlandet sitt, og drøfte korleis det kan vere å kome til eit framandt land som flyktning

Samfunnsfag / historie:

- gjere greie for nasjonale minoritetar som finst i Noreg, og beskrive hovudtrekk ved rettane, historia og levekåra til dei nasjonale minoritetane

Samfunnsfag / utforskeren:

- plassere ei hendingsrekke i historie og samtid på tidslinje og kart

Samfunnsfag / samfunnskunnskap:

- gjere greie for hovudtrekk ved samiske samfunn i dag
- presentere ein aktuell samfunnskonflikt og drøfte forslag til løysing
- diskutere formålet med FN og anna internasjonalt samarbeid, også urfolkssamarbeid, og gje døme på den rolla Noreg har i samarbeidet

KRLE:

- Samtale om aktuelle filosofiske og etiske spørsmål og diskutere utfordringer knyttet til temaene fattig og rik, krig og fred, natur og miljø, IKT og samfunn

Norsk – både muntlig og skriftlig kommunikasjon og innenfor Språk, litteratur og kultur.